

IV. évfolyam, 92. szám.

Elfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1908. ==

november 15. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkeresé-
seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Nagy problémák.

Irta: Battyány Tivadar gróf, országos képviselő.

A szabadelvű párt uralmának idején a törvényhozás és kormányzat munkája nagyon egyszerűen folyt le. *Egyetlen akarat* dominálta a helyzetet, vagyis Tiszának, a *párt vezérének akaratát*. Ő kiadta az utasítást, miniszterei ehhez képest elkészítették javaslataikat, a hivatalos sajtó megcsinálta a hangulatot, a párt és parlament pedig szavazott, mint a karikacsapás. Az egyetlen zökkenőt az képezte, ha az ellenzéki pártok Tisza terveinek keresztülvitelét az ország érdekében parlamenti obstrukcióval akadályozták meg.

Ma egészen más a helyzet. A parlament többségét a függetlenségi és 48-as párt alkotja, amely mindig a mamelek rendszer ellen küzdött. Igen természetes tehát, hogy a mostani képviselőházban nem érvényesülhet egyszerűen a miniszteri akarat, hanem a kormányzat figyelemmel kell lennie a párt programjára és akaratára és ehhez kell simulnia kormányzatának és törvényalkotásainak. A függetlenségi pártnak azonkívül az is elve, hogy tiszteli az egyeseknek a pártprogram keretén belül egyéni véleményét. Mindezekből pedig az következik, hogy különösen akkor, amidőn a törvényhozás nagy problémák megvalósítása előtt áll, a kormányjavaslatokat szigorúan tárgyilagossá, de erőteljes kritika alá vonjuk, nyíltan kifejtjük véleményünket, s aztán arra törekszünk, hogy érveléssel ellen állítsuk, lehetőleg kölcsönösen meggyőzzünk abban, amit az országra a legjobbnak tartunk.

A legközelebbi törvényalkotások terén is ugyancsak nagy kérdések várnak eldöntésre. A választási törvényt illetőleg tisztában vagyunk azzal, hogy a választók számát 1.100.000-ról két és fél millióra kívánjuk felemleni. Kívántuk pedig ezt mi függetlenségi pártiak jóval azelőtt, hogy a korona és nemzet vezetői között e tárgyban megállapodás jött létre. Afölött azonban, hogy kik legyenek azok, kiket az alkotmány sáncaiba bevonni akarunk, hogy egyes vagy többes legyen-e a választói jog, hogy az miként gyakoroltassék, valamint a kertületek beosztása, mind meg-

olyan probléma, amelyek felett nagyon eltérhetnek s el is térnek a felfogások. S ha itt férfias nyíltsággal érvel kiki a maga elvei mellett, ebből pártbomlásra, frontra, vagy hasonlókra gondolni nagyon téves lenne.

Az *ipartörvény* megalkotása a maga nagy közgazdasági és szociális érdekeivel ugyancsak tág teret nyújt midazoknak, akik nem tekintik a törvényhozói munkát egyszerű szavazógépnak, hogy keressék a legjobbat s felette tárgyilagossá vitába bocsátkozzanak egymással.

Bosznia visszacsatolásának ügye, az egyenes adótörvények reformja, az állami és magántisztviselők jogviszonyainak szabályozása, a *szociális kérdések* egész sorozata oly elsőrendű fontosságú kérdések, amelyeknek alapos, minden tekintetben helyes megoldása semmi esetre sem bízható egyedül a miniszteri hivatalok elbírálására, hanem igenis szükségessé teszik, hogy a törvényhozás minden tagja, különösen pedig a függetlenségi és 48-as párt, amely programjában mindeme kérdések megoldására nézve konkrét követeléseket állított fel, a javaslatokat alaposan áttanulmányozza és azután keresse a sajtóban, a bizottsági és pártüléseken, valamint az országgyűlés plénumában a legjobb megoldást. Aki azt hiszi, hogy a függetlenségi és 48-as párt követi, avagy követheti az általa megbuktatott régi rendszer szokásait, nagyon téved, mert ezen párt az igazi parlamentáris kormányzat alapján áll, s a munkából ki akarja és ki is fogja venni a maga részét. Azért, amit a törvényhozás végez, az ország és külföld előtt a függetlenségi párt viseli legelső sorban és legnagyobb részében a felelősséget, igen természetes tehát, hogy különösen akkor, amidőn koalíciós miniszteriummal állunk szemben, minden egyes kérdést alaposan megbirálunk és igyekezünk azokra pártunk törekvéseinek bélyegétrányomni.

Vannak alapelvek, amelyekből pártunk a legcsekélyebb engedményeket sem teheti, s ezek vonatkoznak első sorban és mindenekelőtt azon kérdésekre, amelyek az ország gazdasági függetlenségére irányulnak. Mi egy pillanattig sem engedhetjük meg, hogy kormányzatunk, melyet mi támogatunk állandóan, szorgos munkával és egész világosan arra ne irányítsa törekvését, hogy az ország gazdasági önállóságát előkészítsük, megalapozzuk, s a jelenlegi keres-

kedelmi szerződések lejártá után tényleg életbe is léptessük. Ebből nem engedhetünk, ettől semmi körülmények között és senki kedvéért el nem állhatunk. Minthogy pedig gazdasági önállóságunk egyik legfontosabb tényezője hitelügyünk önállósítása, a jegybank megfelelő megoldása körül összpontosul, a bankszabdalom pedig már legközelebb megszűnik s így legkésőbb néhány hónapon belül a mai parlamentnek kell állást foglalnia ezen kérdésben, világos, hogy pártunk programja szerint gazdasági önállóságunk biztosítása szempontjából a bankkérdésben semmi más megoldáshoz hozzá nem járulhatunk, mint egyedül és kizárólag ahhoz, hogy 1911. január elsejével az *önálló magyar nemzeti bank* tényleg felállíttassék.

A képviselőház bankbizottsága által meghívott szakértők nyilatkozatai teljes megnyugtatóssal szolgálhatnak az aggodóknak aziránt, hogy az átmenet az önálló bankra nagyobb, a cél érdekében el nem viselhető nehézségekkel járni nem fog. Megnyugtató aziránt, hogy úgy a szükséges alaptőkét, mint a kellő ércfedezetet könnyen biztosíthatjuk, a magasabb kamatlábbal való fenyegetőzést pedig ugyancsak megoáfolták. Annyi máris egészen bizonyos, hogy az önálló bank felállítása az ország hitelviszonyaira sokkal kevesebb terhekkel fog járni, mint az osztrák magyar bank szűkkeblű eljárása, vagy nagy pénzintézeteinknek a bankkartellben megnyilvánult támadása az országnak okoznak.

Mindent egybevéve, a közel jövőben megoldásra váró nagy problémák tekintetében pártunk kötelessége, hogy elveit alapján állva, azok minél teljesebb megvalósítására törekedjék. De egész bizonyos az is, hogyha más téren egyik-másik másodrendű kérdésben tehetünk is a velünk koalícióban szövetkezett pártok kívánalmainak némi engedményeket, a *gazdasági önállóság s a magyar nemzeti bank felállítása tekintetében mit sem engedhetünk.*

A vörheny-járvány

elleni ovóvizintézkedések.

Családok és államok fenmaradása, jövőjük biztosítása szempontjából nincs egyetlen kérdés annyira fontos, életbevágó s minden egyes tagját legközvetlenebbül érintő, mint a *közegészségügy* kér-

BOGDÁNY és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dalnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

MENYASSZONYI KELENGYE

fiuom vászon és fehérnemű szükségleténél szives-
kedjék KRÓN KÁROLY FIA vászon és fehérnemű
áruházához UJVIDÉKEN alapítva 1860-ban fordulni,
ahol minták és költségvetések szívesen állnak rendelkezésére.

dése. A földi javak közül az *egészség* képezi legdrágább, legfélétebb kincsünket, amelyet ha elvesztettünk — bár mennyire szeretnők — a legnagyobb kincsek és áldozatok árán sem vagyunk képesek helyre hozni, pótolni, avagy visszaszerezni. Az egészség fentartásának, megőrzésének sokkalta nagyobb kötelessége hárul az olyan családokra, népekre és államokra, amelyek kisebb számu tagokat számlálnak, mert lételük, fennmaradásuk függ hozzátartozóiknak egészségétől.

Hazánk, mely évszázadok elmaradottságát kénytelen a nyugot-európai kultúra modern követelményeinek megfelelő intézményekkel javítani s helyreütni minden téren, a közegészség ügy terén sem maradt el más kultur államoktól s üdvös törvényekkel, szabályrendeletekkel és egyéb intézkedésekkel örökös polgárai egészségének épségben tartásáról. Ámde a közegészség ügye annyira fontos és közös mindnyájunké, hogy kizárólag az államkormányzattól várni és lesni az üdvös intézkedéseket, valósággal bűn — számba megyen, s ha valahol, ugy első sorban és kivált itt, a *közegészségügy terén* van hivatva a társadalom, de minden egyes tagja is arra, hogy a fenálló törvények és intézkedések szigorú betartásában a maga részéről, minden erejétől telhetőleg közreműködjen.

Az orvosi tudományok mai nagy előhaladottsága mellett is statisztikai adatok bizonyítják főleg a gyermekhalandóság nagyságának szomorú tényét hazánkban. Alig hogy sikerül egy-egy gyilkos kórt az orvosi vivmányok segítségével legyőzni, újabb ragály és járvány jelentkezik, mely az által válik veszedelmesebbé, hogy az orvosi tudomány egymaga tehetetlen azzal szemben. Városunkban, mint közismeretes, a *vörheny* fészkelte be magát jó idő óta, s alig hogy megszűntnek hittük, újból és még nagyobb arányban üti fel fejét s ha csak azt nem akarjuk, hogy állandó otthont leljen körünkben, vállvetett erővel kell hozzáfognunk e rémüdvös gyökeres kiirtásához, végleges elűzéséhez. Az orvosok és a vár. hatóság, élén Dr. Balla Aladár főispánnal, eddig is minden lehetőt elkövettek e járvány megszüntetése érdekében s egy ízben már sikerült is a bajt leküzdeni, ámde azóta újult erővel lépett fel városszerte s bár Istennek különös kedvezményeké, nagyobb számu vörheny-halálzásai esettől meg vagyunk kimélve, rajtunk a sor, hogy a hatóság és orvosok intézkedéseinek sikere és foganatja is legyen.

Az egészségügyi bizottság, tagjainak élénk és nagyszámu részvétele mellett e hó 12-én Dr. Demetrovits Vladimír polgármester elnöklete alatt, a késő esti

órákig tartott ülésén behatóan foglalkozott a vörheny járvány eddigi mérveivel és a továbbterjedésének megakadályozását célzó ovóintézkedésekkel, melyeket következőkben ismertettünk.

A vörheny járvány kétségtelen és veszélyes volta megállapítván, az egészségügyi bizottság járvány-bizottsággá alakult, mely minden szombat d. u. 5 órakor ülést tart. A belügyminiszterhez felirat intéztetik az iránti kérelemmel, adjon felhatalmazást, hogy oly esetekben, ahol az elkülönítés otthon nem eszközölhető eredményesen, vagy a hol a szülők nem hajlandók azt eszközölni, az elkülönítés kényszer útján legyen foganatosítható. A járvány bizottság az otthon el nem különíthető betegek részére egyelőre a szegényházat jelöli ki, melynek összes helyiségei a vörheny betegek befogadására berendeztetnek s a szegények elhelyezésére pedig ideiglenes helyiség béreltetik ki. A járvány bizottság valamennyi orvos tagját felkéri, hogy kellő ellenőrzés útján győződjenek meg arról, hogy a ker. orvosok pontos lelkiismeretességgel végzik-e kötelességüket. A járvány időközi állapota, mikénti lefolyása, a betegek számának megemlézése mellett, a helybeli 3 nyelvű hírlapokban hiteles adatok alapján közzéteendő. A közönséghez a járvány elleni ovóintézkedéseket tartalmazó felhívás intéztetik, a hitközségek és iskolaszékek elnökei pedig megkerestetnek, hogy az elemi iskolák tanulóit s illetve a középiskolai igazgatók, hogy az alsóbb osztályok tanulóit ne engedjék templomba. Ugyancsak a hitközségek elnökségei megkerestetnek az iránt, gondoskodjanak, hogy felekezetük lelkészei a közönséget a szószekekről kioktassák a vörheny járvány veszélyeiről és az ovóintézkedésekről, az olyan lelkészek pedig, akik vörhenyben elhalt gyermeket temettek, hitoktatást ne végezzenek. Végezetül a középiskolák bezárására alapos ok ez ideig nem forogván fen, a polgármester utasítatik, hogy a kereskedelmi és iparostanonc iskolák bezárása iránt sürgősen intézkedjen — ami azóta meg is történt.

Mindezen — elismerést érdemlő — hatósági intézkedéseknek csak ugy és akkor lesz kellő foganatja, ha első sorban a közönség nem hátráltatja azok foganatosítását és főleg arra figyel, hogy a járvány széthurcolásának megakadályozása céljából gyermekeik az iskolán kívül is távol tartassanak a más gyermekekkel való érintkezéstől, betegség esetén pedig a hatóságilag megszabott módon izoláltassanak, mert az *elkülönítés* bizonyult eddigelé a járvány leghathatósabb ellen-szerének. Közkincsünk, az egészség megvédésére fogjunk kezét egyesült erővel!

HIREK.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán, aki e hét folyamán hivatalos ügyekben több napot töltött Budapesten, e hó 13-án az esti gyorsvonattal haza érkezett.

A közigazgatási bizottság e hó 14-én Dr. Balla Aladár főispán elnöklete alatt rendez havi ülést tartott, melynek tárgyát a közigazgatás összes ágait felölelő havi jelentések és előterjesztések képezték.

A vörheny. November hó első felében bejelentetett a tiszti orvos hivatalnál 24 vörheny eset, ezek közül elhalt egy. A mult október hó első felével szemben kedvezőbb az arány, a mennyiben akkor 35 bejelentés és 2 halálzás volt. Ezuttal is figyelmeztetjük a közönséget a kihirdetett ovóintézkedések szigorú szemeltartására, mert a hatósági közegek csakis a közönség támogatása mellett képesek a ragályt lokalizálni.

Ujvidéki tanulók győzelme. A kir. kat. magyar főgimnázium tornacsapata mult vasárnap Zomborban az ottani főgimn. tornacsapattal füles-labda versenyt rendezett és abból győztesen került ki; arány 1:0. — E verseny után a mult évi tornaversenyéről elmaradt staféta-futást, gátfutást és kötélhuzást tartották meg. Ugy a gátfutásban, mint a kötélhuzásban az ujvidékiek fényes győzelmet arattak.

A Monitorok, számra hat, e hó 14-én felszedték horgonyaikat és Budapestre hajóztak a téli kikötőbe.

Az ujvidéki keresztény szociális egyesület, alakulásának évfordulója alkalmából ma vasárnap, nov. 25-én d. u. 2 órakor az „Erzsébet“ szálló nagytermében gyűlést tart, melyen Szalánczy Andor szerkesztő, a budapesti ker. szoc. központ kiküldöttje, továbbá Dr. Ámon Pál kanonok plebános és Obermayer Rezső vár. biz. tag lesznek a szónokok. Este az Erzsébet nagytermében színelőadás-, világposta- és táncal egybekötött házi estély lesz; színtre kerül Schüttler: Szalmaözvegy c. bohózata.

Felnöttek oktatása. Az új választási törvény is a választási jogot egész bölcsen és helyesen a magyar írás- és olvasáshoz köti. Aki tehát magyarul írni és olvasni nem tud, az nem kap szavazati jogot. Hogy azonban az alkotmány sáncaiba minél többen bejuthassanak, Gdly József rókusi r. kat. kántortanító a rókusi r. kat. iskolában minden este 7 órától ingyenes oktatást tart azon felnöttek számára, akik írni olvasni nem tudnak, de megakarnak tanulni. Ezek jelentkezhetnek f. hó 16-án — hétfőn este 7 órakor a rókusi iskolában.

Katalin-bál. Az ujvidéki polg. *cellövészegyesület* a lövölde helyiségeiben e hó 21-én Katalin-bált rendez.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testélyt, megszünteti a köhögést, válódékat, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Legjobb orvosi eredményre a gyógyszeriparban. — Árú övegekint 4.- koron.

Ujabb ajándékok a vörheny beteg gyermekeknek. Piukovich Ferencné az újvidéki nőegylet közjótékonyágáról városszerte ismert elnöknője e héten is újabb játékszereket gyűjtött és küldött a városi kórházban elhelyezett sarlach beteg gyermekeknek. E jó példa követőkre is talált, így Fischer Sándor kereskedő polgártársunk is megmutatta, hogy együtt érez a szenvedőkkel és szintén nagyobb mennyiségű játékszert küldött ifj. Jójárt János főkapitányhoz a beteg gyermekek részére.

Meghívó. Az újvidéki áll. polg. fiúiskola f. évi nov. 19-én d. é. 10 órakor az intézet tornacsarnokában a megboldogult *Erzsébet* királyné emlékeztére iskolai ünnepélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja: a tanári kar.

Értesítés. Tisztelettel értesitem a helyben állomásozó a m. kir. honvéd és a cs. kir. közös hadsereghez tartozó altiszteket, kik a polg. fiúiskolában tartandó tanfolyamon részt akarnak venni, hogy e hó 20-ig nálam, a polg. fiúiskola igazgatói irodájában, felvétel végett jelentkezni sziveskedjenek. — Kardos Ignác igazgató.

Kinvezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Mauschka* Józsefet, — a helybeli kir. kath. magyar főgimnázium helyettes hittanárát rendes tanárrá nevezte ki.

Nagy katonahangverseny. Vasárnap, e hó 15-én este fél 8 órakor veszi kezdetét a Mayer Nagyszálló termeiben a pétervárad 70-ik gy. e. zenekara által rendezendő nagy katonai hangverseny, melynek műsora élénk, változatos és a legnagyobb zenei izléssel van összeállítva. A népszerű hangverseny iránt ezalkalommal is nagy érdeklődés mutatkozik. Belépő díj csak 20 kr.

Anyakönyvi hír. Az újvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 6—13-ig bejelentett születések 28, még pedig 16 fiú, 12 leány; meghalt: 17.

Műkedvelői előadás. A polgári magyar daloskör által ma vasárnap színrehozandó *Felhő Klári*-ban közreműködnek: Özv. Aba Györgyné Bukoján Margit k. a.; Aba András, fia molnár Szücs Mihály ur; Felhő Klári, Felhő Katica árvaleányok Leffler Jusztina k. a., Kovács Vilma k. a.; Fátyol Ferkó Schubert Márton ur; Tenger Ádám, molnár Fischer Vládó ur; Bálint, fia Bartos Zsiga ur; Csik Vendel, szabó Bartók Ferenc ur; Istók, fia Gyenizse Károly ur; Viola Eva Vujkovics Kaca k. a.; Rökkáné Weisz Teruska k. a.; Gergő Vig Bandi ur; Szita Pista Klein Imre ur; Tömjén, esperes Borsos Ferenc ur; Turbók Máté Szalkay Ferenc ur; Bence, mindenes Brecska Zoltán ur; Magda, cseléd * * Gyuri, cigány Vörös Antal ur. Történik: Regölon, a Duna mentén, idő jelenkor. Molnárok, nép. — Kezdeté este pont 8 órakor. A rendezői tisztelet Ábrányi József, a karnagyét Léh Jakab teljesíti.

A makacs meghülést és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjéget — a halászt — kérjük ágyas-lyembe venni. 2-5

annyira kellemes ízű, hogy azok, a kik nem bírják el a k ö z ö n s é g e s csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a SCOTT-féle Emulsió-val. Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatása az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

**NOVEMBERBEN
lesz
a Mayer Nagy Szálló
VIGADÓJÁBAN**

**B
Y
A
R
D**

**TIVADAR
HANGVERSENYE.
Herger Ágoston rendezzi.**

Az újvidéki Kath. Olvasókör Mátyás kir. utcában levő helyiségében f. hó 22-én *Gály* József rókusai r. kat. kántortanító a *helyes irányu szocializmusról* felolvasást tart, melyre az érdeklődők szivesen láttatnk.

Hirtelen halál. Makó Lajos, a legismertebb és legképzettebb vidéki színigazgatók egyike, akit Újvidéken is előnyösen ismernek, e hó 12-én reggel — szívszélhűdés következtében — hirtelen meghalt. Még előtte való este Bánk bánban *Troore* szerepét játszotta.

A futtatás vége. Radnov Ráda és Vászini Gyura csurogi gazdák a hetipiac után betértek a kocsmába és borozgattak, miközben a kocsikra Radnov felesége ügyelt. Hosszu barátkozás után, az asszony ismételt unszolására a két gazda — most már részegen — kocsira ültek és elindultak. A borgóztól is hajtva, versenyfutásba kezdtek s oly örületesen hajtottak, hogy a vágató kocsin ülő Radnovné a folytonos *rettegéstől megőrült* és azóta üldözési mániában szenved.

Iparpártoló községek. A megyei főispán buzdító szavaira több megyei község hozzájárult egyik megyei ipartelep létesítéséhez. A kulai gyapjufonó- és szövőgyár részvényei már mind, tehát 600,000 korona jegyezve van és a hazai ipar pártolásában a legszebb példával jártak elől a Tisza-parti községek, különösen a zentai és *öbcese* járásokban. A zentai járás községei több mint 100,000 korona értékű részvényt jegyeztek. Magyarakanizsa és Péterréve községek, mint erkölcsi testületek 50—50 részvényt jegyeztek. A kulai gyapjufonó- és szövőgyár r. t. megalakulása tehát most már biztosítva van.

Novembernek mint ködös hónapoknak régtől fogva rossz híre van s aki beteges vagy az időjárás behatása iránt könnyen fogékony, joggal fél e hónaptól. A nedves, hideg idő behatása ellen könnyen védekezhetünk, ha hozzászokunk, hogy a szabadban való tartózkodás alkalmával Fay valódi szodeni ásvány-pasztillát magunkkal hordjuk s azokat szopogatjuk. A szer anyira bevált, hogy olvasóinknak egész bátran ajánlhatjuk.

A szabadkal ügyvédi kamara Dr. Sándor Manó zombori és Dr. Róna Gyula bezdáni ügyvédek az ügyvédek lajstromába folytatólag felvette.

Lognombb csemege-különlegességek, folytonos újdonságok *Wagner* testvéreknél Újvidéken.

Osikos — és „Henneberg”
Kockás — selyem, 130 k tól
Shantung — Selyem feljebb, bórmentve
Armüne — és vámmentesen,
Minta postafordul-
tával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Nyilt-tér.

Gomolygó köd fűdi a mezőt

és beköszöntött az év legveszedelmesebb időszaka, a november. Ilyenkor az emberek több napon át betegek, mint egészségesek és mindig ugyanegy a baj: hurut, köhögés, kiszáradt torok, nehézelés, szék lélekzés. stb. De vigasztalásul szolgálhat, hogy Fay valódi szodeni ásvány-pasztillái nem engedik meg a bajok nagyraövéését és a mellett használatuk oly kényelmes és kellemes, hogy az ember megszabadul a meghüléstől, a nélkül, hogy tudná, hogyan. A ki még nem próbálta tegyen egy kísérletet. Egy **skatulya 1 K. 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.**

Vezérképvislet: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17. Főraktár Budapest: Egger Leó dr. és Egger J., VI. Váci-kört 17, Kochmeister Frigyes utóda, V., Hold-utca 8., Thallmayer és Seltz, V. Zrínyi-utca 8., Török József, VI., Király-utca 12.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Társzerkesztő: Zanbauer Agoston.

Hirdetések.

Uj üzlet

rőfős és kézműáru

POPOV és PETROVITS

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 27. Stefanovits Lyubo házában

Van szerencsénk értesíteni a t. vevő közönséget, hogy mai naptól kezdve fent nevezett cégnél: *Női kelmék kosztümeik ruha- és bluzoknak, selymek, mindcn színben és minőségben, vászon, barchend stb.* 1—5

mérsékelt és szabott árak mellett kapható.

Egy nagy pince és magtár

Kenyér-utcában kiadó.

Bővelbet: Hirschenhauser nyomdájában

1—3

2817/1908. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19 §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszék és járásbíróságnak 1908. évi 21449. P. és 1907. Sp. II. 1349/6. számú végzése következtében dr. Fischer Henrik ujvidéki ügyvéd által képviselt Fischer Adolf és Weisz Ignác ujvidéki lak. javára 1500—1300 k. s jár. erejéig 1908. évi október hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2755 kor. ra becsült következő ingóságok, u. m.: egy magánjáró mozgony, egy cséplő szekrény, egy ellevátor, egy toló fecskendő, egy emeltyű és egy tized mérleg fele részén nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíróság 1908. V. 959/5 számú végzése folytán 1500 korona tőkekövetelés, ennek 1907. május hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj, valamint 1300 kor. tőkekövetelés és ednek 1907. évi okt. 19. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 493 kor. 41 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig, *Sajkásszentiván* községben vasúti-utca 395. sz. házában leendő megtartására 1908. nov. 23. napjának d. e. 9 órája határidőül kiltizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20 §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Titel, 1908. nov. hó 7. napján.

Rex Ede,

kir. törvényszéki bír.

8147. tkv. 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közzhírré teszi, hogy a Kisbirtokosok országos földhitelintézete budapesti bejegyzett cég végrehajtónak Ilics János (nős Apics Szókával) szabályai lakos végrehajtást szenvedett ellen 1600 korona 800 frt. tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyben az ujvidéki királyi törvényszék s a titeli királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság területén a szabályai 1591. számú betétben Ilics János (nős Apics Szókával) nevével felvett A. I. 1—2. sorsz. 8871. 8872. hrsz. 2 hold 668 négyszögöl

szántó a Livade dülöben, 502 négyszögöl szántó a Livade dülöben 1228 korona 84 fillér; † 1. sor. 3858 hrsz. 1 hold 213 négyszögöl szántó a Sevár dülöben, 481 korona 60 fillér; † 2. sorsz. 4645 hrsz. 1 hold 93 négyszögöl szántó a Sevár dülöben 476 korona 8 fillér; † 3. sorsz. 5352 hrsz. 757 négyszögöl szántó a Vinogradine dülöben 212 korona 86 fillér; † 4. sorsz. 5760 hrsz. 1 hold 114 négyszögöl szántó a Csicsovó dülöben 476 korona 36 fillér; † 5. sorsz. 6431 hrsz. 1218 négyszögöl szántó a Sztari knkuruzi dülöben 342 korona 50 fillér; † 6. sorsz. 7418 hrsz. 1 hold 33 négyszögöl szántó a Martinese dülöben 459 korona 20 fillér; † 7. sorsz. 7568 hrsz. 970 négyszögöl szántó a Martinese dülöben 272 korona 76 fillér becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul az 1908. december hó 2. napjának d. u. 3 órája Zsablya község házához kiltizetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsáranak 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni.

Kelt Titelen 1908. évi augusztus hó 17-én.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovits
kir. jh. végrehajtó.

Meghonosított
francia

szőlőfajokból szüretelt és gondosabban mint saját honában kezelt borokból összeállítva, természetes, hogy minősége a drága francia pezsgőkkel egyenértékű.

KAPHATÓ:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben. I.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényről, osztrál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzete az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

MÁV 258964./908. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A MÁV igazgatósága nyilvános pályázatot hirdet a tulajdonában levő mintegy 7503 drb vizmentes teherkocsi takaróponyva közül a használat közben megsérülteknek, 1909—1913. években leendő foltozása és egyéb módon való alapos kijavítása, bőralátétes új sárgaréz karikákkal való ellátása és helyreállítása iránti munkálatokra.

Ezen munkálatokra a 258964/908. szám alatti pályázati felhívásban foglalt határozmányok és a MÁV 122291/96. sz. általános szállítási feltételei, valamint a 162265/907. sz. — ponyvák szállítására vonatkozó — különleges feltételek mérvadók és kötelezők. Ezen határozmányok, valamint az ajánlati űrlapok a MÁV igazgatóságának anyag- és leltár beszerzési „A. III.” szakosztályánál, (Andrássy-ut 73. szám II.), — a ponyvák pedig a budapest-őzsefvárosi állomáson levő ponyvakezelési raktárvezetőségénél a pályázati határidőig naponként, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a határozmányokat feltüntető pályázati felhívás és az ajánlati űrlap 1—1 példányát az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál *díjtalanul* megszereshető.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a pályázati feltételeket ismeri és kötelezőleg elfogadja. Az ajánlat kizárólag az e célra készült és az igazgatóság anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál 1—1 példányban *ingyen kapható űrlapon* állítandó ki. A lepecsételt és sértetlen borítékban elhelyezendő, aláírt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok: „a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályához” címezve, legkésőbb 1908. november 19-én délelőtt 12 óráig beküldendők és ezek borítékára világosan rávezetendő:

„Ajánlat 258964/908. számhoz, ponyvák foltozása és javítására”.

Az ajánlathoz 4000 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban bántapénzkészen legkésőbb 1908. november 18-án déli 12 óráig a MÁV pénztáránál letendő. Nyertes ajánló ezen bántapénzt, a pályázati felhívásban foglalt feltételek értelmében 44.000 korona biztosítékra köteles a szerződés aláírásakor kiegészíteni. A bántapénz letétele az ajánlatban ugyan felemlítendő, — a lelet bántapénzről szóló letéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Budapest, 1908. okt. Az igazgatóság.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy -féle **cukorkánál.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1. doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Van szerencsém t. vendégeim és ismerőseim b. tudomására hozni, hogy az első küldemény *lélisör* — a polgári sörfőzdéből Pilsen — megérkezett.

Vasárnap, e hó 15-én kezdem a kimérést s minthogy itt helyben csak egy-magam mérem ezt a világ összes sörrei közül legjobbnak ismert sört, kérem a sörkedvelő közönséget, hogy minél sürűbben támogatni sziveskedjék.

Tisztelettel
OBERNIG JÓZSEF.

A legjobb kutyalepény

Fattinger kutyalepénye, mely minden enemű tápszerek közül a legjobb alkotórészeket és táperőt birja. 50 kg. 23 kor. — 5 kg. portomentesen 3.20 korona.

Fattinger Puppy-féle bisquit fiatal kutyák számára 50 kg. 26 kor. — 5 kg. portóm. 3.50 kor. **Prospektust ingyen küld**

Fattinger szab. kutyalepény- és baromfi tápszereit gyára W. Neustadt. 250 felüli első díjak. **Fattinger tápszereit állatorvosi ellenőrzés** alatt állnak. 22-26

AZ »ALTVATER« likörgyár

GESSLER SIEGFRIED

os. és kir. udvari szállító
József főherceg ő fenségének kamarai szállítója

BUDAPESTEN
ajánlja

„ALTVATER“ likörjét

és minden egyéb finom likörkészítményeit, valamint a legutóbbi termésből **ezüst üstben befőtt MÁLNASZÜRÖPÜT.**

Egyedül valódi THIERRY BALZSAMA

és a nőld apá-ával mint védőjeggyel. Legkevesebb küldemény 12/3 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utasító-családiúveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcse.

Legkevesebb küldemény 2 doboz 3.00 korona. A legjobb hásiszerek gyomorháj, gyomorégés, görcs, köhögés, mellháj, minden belső szerv gyuladása, köszvény, taggyulladás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni: **Vadányi Thierry A., Prograda Rohios mellett.**

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger László dr. és Vértess L. Lajos, Zombor: Német gyógyszerésztára (a Szentháromsághoz) telefon 71. 26-25.

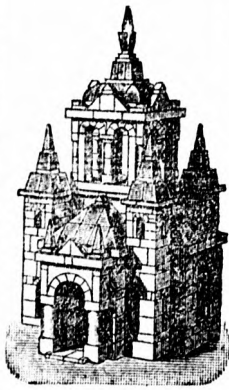

Végre valahára a helyes játék!

Igy nem egy anya fog nyilatkozni, hogy gyermekét az ajándékozott Horgony-Kőépítőszekrényvel vidáman játszani látja és a kis kezek mindig szebb és szebb építményeket előteremtnek. És ha továbbá megfigyeli, hogy a gyermekek a többi játékszereket sutba dobják és csak a pompás Horgony-építőjátékkal foglalkoznak, akkor joggal mondhatja:

Horgony-Kőépítőszekrény

nemcsak a **legtanulságosabb** hanem a **legelőcsöbbsébb ajándék is.** Ezért valamennyi anyának, a kik karácsonyi ajándékaikkal mindjárt kedvező eredményt akarnak elérni, nem eléggé melegen ajánlható, hogy hozassanak maguknak azonnal **Richter F. Ad. és Ta.,** kir. udv. és kam. szállítóktól, **Bécs, I. Operngasse 18,** egy legújabb árjegyzéket Horgony-Kőépítőszekrényekről és a legújabb Richter-féle **Rakási játékokról,** hogy egészen kényelmesen a megfelelő szekrényt kikeresessék és aztán a legközelebbi játékszerkereskedésben beszereshessék. A gazdagon illusztrált árjegyzék az egyes szekrények pontos leírását és az elmés kiegészítőeszközök magyarázatát tartalmazza, mely kiegészítések által minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény tervszerűleg nagyobbítható. **Bevásárlásnál a „Horgony“ vedjegyre figyeljünk.**

Tüdőbetegek, gyomor, bél, vesebetegségek, köszvényesek megmentője, a legegészségesebb üdítő asztali ital

A MÁLNÁSI Siculicia

ARTÉZI GYÓGYVIZ

KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ-**BRÁZAY KÁLMÁN** CSEGNÉL
RAKTÁR: BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-KÖRÜT 37/39.

Orvostanárak véleményei, használati utasítás minden üvegehez van mellékelve

Vállalkozók részére!

Következő *használt, de üzemképes állapotban levő*

vasuti anyag

olcsón eladó, vagy bérebe adó:

10 kocsi rakomány 7 kg. súlyu acélsín a hozzátartozó apró anyaggal, 125 db vasbillenő kocsi 60 c/m. nyomtávval részben fékkel ellátva, 1 háromtengelyű mozdony, 30 lóerejű, 60 c/m. nyomtávval, 1 kéttengelyű mozdony, 50 lóerejű, 76 c/m. nyomtávval.

Az anyag Budapesten megtekinthető és azonnal volna szállítható. — Kérdezősködések: „Olcsó 1000“ jelige alatt kéretnek Blockner J. hirdetőirodájába Budapest IV., (Sütő-utca 6.)

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi szertől várni lehet. Ő az egészséges, fertőtlenítő, erősítő és edző az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban.
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Pestén 10 kis üveget 3 koronáért küld utánválttal vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium, GYŐR.

Kapható mindenütt.

5-20

IPAR- ÉS KERESKEDELMI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ujvidéken, Kossuth Lajos utca 49. szám.

Tisztelettel közöljük, hogy egy előkelő budapesti pénzintézettel létrejött megállapodás folytán, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy földbirtokokra, szilárd anyagból épült, épülő félben levő vagy építendő ujvidéki házakra jelzálogos bekebelezés mellett tőkét és kamatokat magukban foglaló, félévenként lejáró **törlesztési részletekben (annuitás)** visszafizetendő és rendkívül kedvező feltételek mellett folyósítandó

Záloglevél kölcsönöket

engedélyezhetünk. — A kölcsönügylet végleges lebonyolításáig esetleg előleget is adunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Figyelem!

Szülőltványt, szülővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cim:

Szigyártó NAGY MIHÁLY

Felsősegéd, Somogy megye.

2-25

Lelkészek- és tanítóknak
5% árengedmény.

Szerémi borozó.

ezelőtt „Transvaal” a Központi Hitelintézet
szemben.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek helyben és a környéken szives tudomására hozni, hogy helyben más bortermelő országok mintájára egy borozót nyitottam, melyben kizárólag a már ismert kitűnő borsfajok-Kamenicán a Parago hegyen fekvő 20 holdas szőlőből — továbbá saját főzésű szilvórium és törköly fognak kimértni.

Ezen borozó vezetésével Schmidt Antal urat, kit helyben becsületes embernek ismernek, megbíztam.

Az összes italokat ő az igen tisztelt vendégeknek csakis természetesen tiszta állapotban fogja kiszolgáltatni.

Kérem a mélyen tisztelt közönséget, hogy boraim kitűnőségéről meggyőződnie sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel
SCHWARZ JÓZSEF.

A borozóban egy még majdnem új, mostani gyártmányú sörkimérő készülék jutányosan eladó.

Házeladás.

A Petőfi-utca 5. szám alatti ház előnyös feltételek mellett szabad kézből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás Ludvig József kereskedő urnál kapható. 3-3

Szőlő ürmös.

Van szerencsém a tisztelt közönség tudomására hozni, hogy mától fogva a legfinomabb karlócai szőlő ürmös kerül vendéglőmben kimérésre.

Más finom borokat is — házon kívül is — olcsó árban adok.

Koplovics József,
vendéglős.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. **Telefon 105.**

ALAPITTATOTT 1886-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilvórium kereskedés.

Bel- és külföldi borok.

Likőrök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservek
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hús-
Neműek.

Legfinomabb teák.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

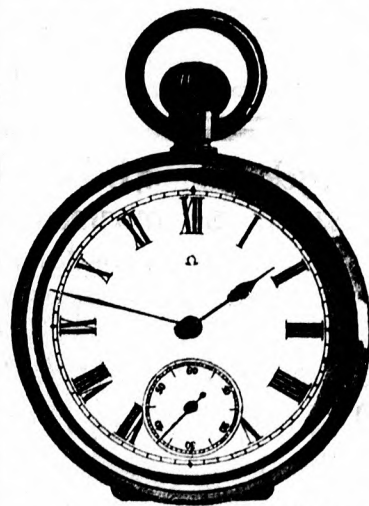
Önközött gyümölcs.

Töltött francia
Dinnye
Magyar és francia pezsgők
Kassai s prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Ozonnák és jourok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen osomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árlap ingyen és bérmentve.

Kérem figyelni!

Nem okvetlen szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczy Ferencz-út 20. szám alatt

minden óra pontos javítása, (különleges órák, ismétlő chromometer, chronograf és verőszébórák kivételével), csak 90 kr.-ba = (1.80 k.) kerül, ha a szerkezetnek valamelyik része nem hiányzik.

Egy lánchuzamú óra pontos javítása	75 krajcár.
ébresztő	65
zsebóra rugó betevés	55
zsebóra fedél felrugó	45
üveg bármily vastag	15
mutató	12
kulcs	4

Az általam javításra elvállalt óráért (törésen kívül) jótállok, hogy t. megbízómnak avval 3 évig baja nem lesz. — Kérem csak egyszer megkísérteni és meg lesz győződve.

Szíves bizalmát kéri
FISCHER M. mű-órásnál.

XXXVII-ik magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélokra fog fordíthatni.
Ezen sorsjátéknak 1908 nyerevénye 305,000 korona összegben készpénzben.

Főnyerevény 15,000 korona,

továbbá:

1 főnyerevény	20.000 korona	10 nyerevény	1.000 korona
1	10.000	150	100
1	5.000	300	50
5	2.000	1500	20
		10000	10

Huzás visszavonhatatlanul 1908. év december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-
adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytöredékben és váltó-üzletben.

3-6

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

ŐSZI ÉS TÉLI UJDONSÁGAINK

meglepő nagy választékban raktárra érkeztek.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA divatáruháza.

UJVIDÉKEN, Főtér. „Erzsébet szálloda” épület